

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 9. aprila 1879.

O b s e g: Prošnja do kmetijskih podružnic po deželi za pomoč, da županstva izvršujejo postavo o pokončevanju gosenic in družih škodljivih mrčesov. — O goseničnih bakljah. — Gospodar sam svoj dobiček pobija, kdor krta na senošetih in vrtil ubija. — Najstarejši in najmogočnejši grofje Krajnske. — Slovansko slovstvo. — Črtice iz Bosne. (Dal.) — Mnogovrstne novice. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Prošnja do kmetijskih podružnic po deželi za pomoč, da županstva izvršujejo postavo o pokončevanju gosenic in družih škodljivih mrčesov.

Kakor se podpisanemu odboru iz več krajev poroča, je mnogo županov pa tudi c. k. okrajnih gospósk je — uže popolnoma pozabilo postavo od 17. junija 1870. leta, ki zapoveduje pokončevanje gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov.

Mislijo si menda ti občinski in okrajni glavarji: „da je postava le na papirji, pa je dosti; naj se spolnuje ali ne.“

V prvi vrsti imajo župani paziti na to, da vsi posestniki, vzivalci ali najemniki zemljišč spolnijo po postavi ukazano dolžnost. Kjer ni poljskega čuvaja, da ogleda vrte, sme župan najeti enega ali več nadzorikov, kateri, če bi treba bilo, se plačajo iz občinske blagajnice. Zanikrne gospodarje od 1 do 10 gold. ali z zaporom od 12 ur do 4 dni kaznovati, ima pa župan še posebno postavno oblast.

Župan pa ima vrh gori rečenega tudi dolžnost, dvakrat vsako leto (in sicer meseca svečana in oktobra) očitno razglasiti to postavo.

Če županstvo ne izvršuje te dolžnosti, ali če občina, ki je morebiti sama tudi posestnica, ne stori dolžnosti svoje, ima c. k. politična okrajna gospóska oblast, na stroške županstva preskrbeti potrebno pomoč, nemarnega župana pa kaznovati z 10 do 20 gld. — Vsi ti denarji gredó v občinsko blagajnico.

Zdaj pa vprašamo: kako stoji na obeh stranéh s spolnovanjem te postave? — Veči del županov (ne vsi) in veči del cesarskih gospósk (tudi ne vse) se menda ne briga za-njo bolj kot za lanski sneg! Če pa gosenice ali keabri pokončajo sad, potem pa je stok in jok po hišah, davkarji pa hodijo brez milosti iztirjevat davek brez vprašanja, ali je okrajna gosposka z nadzorstvom, po postavi jej predpisanim, odvrnila škodo kmetijstva ali ne.

Tako je pregrešek na dveh stranéh.

Ker še ni prodrla skozi in skozi misel, da bi varovali ptice, ki so nam največe dobrotnice s tem, da nam oberajo sadno drevje škodljivih gosenic in žužekov, in še zmirom vidimo, kako se zalezujejo te dobrotnice, je zato tem večja potreba, da to, kar nam preganjane

ptice ne morejo storiti, človek sam stori, to je, da obira in pokončuje sadnemu drevju škodljivo žival.

In zato Vas, častite podružnice, ki ste po deželi glavnega odbora desna roka, podpisani odbor živo prosi, da obrnete svojo nadzorstvo na to, ali se gori navedena postava od 17. junija 1870. leta v okraji Vaše podružnice spolnuje ali ne, in če se ne spolnuje, da opomnite c. k. okrajna glavarstva njihovih dolžnosti, kajti ni ne zadosti, da stoji dobra postava le na papirji, gosenice in drugi škodljivci pa lezejo po drevji! *)

Glavni odbor družbe kmetijske kranjske v Ljubljani 6. aprila 1879.

O goseničnih bakljah. **)

Na malem vrtiču, katerega sem tû na Vrhniki v najem vzel, imam nekoliko sadnih dreves, zlasti hrušek in češpelj.

Ko so mi lansko spomlad gosenice prehudó nagejale, se spomnim gosenične baklje, katera je bila v „Novicah“ priporočana. Ker čas ni dopuščal, omisliti si take po umetniku narejene baklje, si jo naredim sam, in ni me stala več kakor k večem 5 soldov.

Naredil sem jo pa tako-le: Vzel sem lešnjevo prekljo (fižolovko) in jo na drobnejšem koncu preklal, tako, da sem naredil dva cola dolg precep. V ta precep sem vtaknil šopek prediva ali pa košček prav strgane kuhinjske cunje, na ta šopek pa vlil eno žlico navadnega petroleja ter tako s petrolejem namočeni šopek zažgal z navadnim klinčekom. Petrolej se takoj vname. Vzdignil sem potem prekljo tako, da je molil njeni konec z gorečim predivom navzgor. Tako plamtečo bakljo podstavljam pridno pod gosenična gnjezda na vejah in med vejami. Kakor debela toča je padala mrtva a tudi samo omamljena gnjusoba

*) Tudi gosp. učitelji ljudskih šol po deželi bi mogli o tem družbi kmetijski v veliko pomoč biti, če bi opozorili šolsko mladino na to, ali so sadna drevesa njenih starišev otrebljena gosenic in družih škodljivih mrčesov. Vred.

**) Hvala lepa za to zanimivo poročilo, ki potrjuje veliko korist goseničnih bakelj, ki bodo odsihmal menda najboljše orodje za pokončevanje toliko nam škodljivih gosenic. Hvala pa tudi še za naznanilo priprosto narejene goseničarice, ki le malo soldov stane. Če bi pa kak sadjerejec želel umetno narejene baklje, dobí jo v pisarnici družbe kmetijske v Ljubljani za 1 gold. Vred.